

Zo machtig en zo kwetsbaar als de liefde. Over de almacht van God. Marc Steen
--

1 Samenvattend overzicht van het artikel

Spreeken over de almacht van God roept heel wat weerstanden op. Een almachtige Vader zou toch een soort alleskunner moeten zijn. En wat dan met Auschwitz en schrijnende ervaringen van lijden en kwaad? Kan hij zomaar natuurwetten doorbreken? En wat dan met de menselijke vrijheid.?

Macht op zichzelf is niet verkeerd. Maar het risico is groot dat macht misbruikt wordt. Al kan macht ten goede worden aangewend. In die zin moeten we de 'almacht' van God niet schrappen. Maar dat betekent niet dat God zomaar 'alles kan'. Een steen maken die hij zelf niet kan opheffen? Een Bijbelse opvatting van Gods macht brengt ons op een beter spoor. Reeds bij Mozes wordt Hij ervaren als een bevrijdende macht. Zijn Belofte dat zij het slavenland Egypte kunnen verlaten schept nieuwe toekomst. Die reddende God is ook de Schepper van 'hemel en aarde'. In het N.T. wordt Hij als 'liefde' bestempeld. Ook de almacht van God dient vanuit die liefde begrepen te worden.

Jezus' bescheiden dienstbetoon in heel zijn leven, gesymboliseerd in de 'voetwassing' onthult de eigensoortige macht van zijn Vader. Wie hem wil volgen 'moet de dienaar van allen willen zijn'. God die Jezus alles in handen had gegeven knielt voor zijn leerlingen. In zijn weerloze, geweldloze liefde op Golgotha en in zijn zachtmoedig optreden het hele leven door, erkent Paulus de 'dwaasheid van God : zijn zwakheid is sterker dan de mensen!'

Als de almacht van God in zijn nederige liefde ligt, dan moeten wij er ons niet door bedreigd of beknot weten. Onze zelfstandigheid waar we zo op staan is niet in gevaar. Alleen als we echte vrijheid zoeken in een absolute autonomie en onafhankelijkheid loopt het mis. Ware vrijheid is nooit totale ongebondenheid. Ze ontstaat in liefdevolle verbondenheid. God de Vader is uit op de vrijheid van zijn kinderen. In Christus wil Hij ons verlossen van het kwaad en van de zonde die onvrij maken. Dus geen God die wil domineren, maar een God die ons ten goede inspireert en ons de Geestkracht schenkt om te groeien in ons mens-zijn. Paulus roemt de 'glorierijke vrijheid van de kinderen Gods.' God is geen voor de mens beperkende dominerend macht. Hij is eerder een onweerstaanbare, uitnodigende God die ons telkens weer wenkt om in liefde te bestaan. "Alleen een almachtige God kan vrije wezens scheppen," zei Kierkegaard. Vrije wezen kunnen zijn liefde weigeren. Echte liefde loopt dat risico. Nooit dwingt Hij mensen. Hij stoot daarbij telkens op onze grenzen en weerstanden. Maar Hij blijft ons onweerstaanbaar uitnodigen. Zijn liefde overwint en is 'almachtig' niet omdat ze overdondert, maar omdat ze bevrijdend overreedt, discreet en kwetsbaar. In zijn lied 'Die

om mij smeekt' heeft Huub Oosterhuis dat prachtig uitgedrukt (staat afgedrukt in het tijdschrift). Met een onvermoeibare liefdeskracht blijft Hij wenken... Toen de Golfoorlog uitbrak zei iemand tot de auteur. "Hoessein is de oorlog begonnen onder het motto 'Allah akbar'. De God in wie wij christenen geloven is 'une puissance d' amour'."

2 Methodische suggesties

- Je kan de gespreksvragen doornemen en daarbij vooral mensen hun eigen ervaringen met dit onderwerp laten verwoorden.
- In de drie volgende punten laat ik vooreerst twee mensen aan het woord in een heel concrete situatie. In de derde tekst (punt 5) vind je een heel boeiende (op het jodendom geïnspireerde) visie van de toenmalig bekende Amsterdamse studentenpastor Jan van Kilsdonk, S.J. Zeker goede achtergrondinformatie om genuanceerd samen op zoek te gaan.

3 Kan een door de paus gezegende baby nog iets overkomen?

In Kerk & Leven van 25 dec. 2025 is er een reportage verschenen van hoe de drie maand jonge baby Jade bij het laatste pausbezoek aan België twee keer door de paus werd gezegend. Welke betekenis hangen haar gelovige ouders daaraan vast? "Twee keer de pauselijke zegening krijgen, dat moet Jade geluk brengen in haar leven. Of is dat eerder bijgeloof dan geloof? Ouders Jente en Sandro blijven er rustig bij.

'De zegening heeft zeker betekenis voor ons, maar ik geloof nu niet dat plots alles goed komt doordat ze is aangeraakt door de paus. Als Jade later onverwacht de straat op rent en een auto net op tijd remt, moeten we dan dat toeschrijven aan die zegeningen? Neen, dat geloof ik niet, maat een extraatje bescherming... Het is moeilijk onder woorden te brengen, maar ik denk zeker dat het niet zonder betekenis is.'

4. Het oor van Trump- Kolet Janssen Otheo columnn 29 juli 2024

Waarom columnniste Kolet Janssen niet gelooft dat God iets deed met de kogel van Trump.

'Ik voelde me heel veilig omdat ik God aan mijn kant had', zei Trump, kort nadat een kogel zijn oor schampte. Als gelovige sta je dan toch wel even met je mond vol tanden. Moet ik echt geloven dat God ervoor zorgde dat de kogel Trump niet dodelijk raakte? Dat ons liefdevolle opperwezen, dat ons al eeuwenlang in volle vrijheid onze gang laat gaan, het nu opeens nodig vond om in te grijpen?

Ik kijk met afgrijzen naar de massa's die vast overtuigd zijn van de goddelijke redding van Trump en voortaan in hem een soort Messias zien. Met zulke vrienden heb je geen vijanden meer nodig.

Naast alle andere gebruikelijke misverstanden zal ik voortaan ook nog moeten

uitleggen dat mijn geloof niet zo in elkaar zit. Ik geloof niet in een God die tussenbeide komt in het persoonlijk leven van mensen. Om hen voor iets te behoeden of te waarschuwen, om hen met iemand in contact te brengen of op een idee te laten komen. Daarvoor heb ik in mijn omgeving net iets te veel persoonlijke drama's meegemaakt. Want bij elke 'ingreep' ten goede, kun je natuurlijk meteen de vraag stellen: 'En waarom kwam God toen niet tussenbeide? Waarom is die jonge moeder wel gestorven aan kanker? Waarom werd dat kind voor het leven gehandicapt in een verkeersongeluk?' Om nog te zwijgen van de grote conflicten waarin miljoenen mensen sterven of in ellende worden gestort.

Zo werkt het dus duidelijk niet. God geeft ons kracht, wijsheid en inlevingsvermogen. Of en hoe we dat gebruiken, hangt vooral van ons af. Als we ons regelmatig afstemmen op het grote geheel, kunnen we daar een heleboel goeds mee doen. Toeval speelt een onvoorspelbare rol, ten goede of ten kwade. Maar hoe meer mensen hun goede hart tonen, hoe kleiner de rol van toeval wordt. Door toeval kan een kogel iemand juist wel of juist niet treffen. Maar als niemand schiet, kunnen er zeker geen doden en gewonden vallen door kogels.

Er is geen engel die over ons waakt, zodat we met onze ogen dicht door het leven kunnen gaan. Maar hoe meer we ons hart en onze ziel laten zingen op de melodie van de liefde van God en voor elkaar, des te meer maken we het goede waar en houden we het kwade tegen.

Ik zal dus niet zeggen dat die afgeschampte kogel Gods manier was om Trump eens hard aan zijn oor te trekken. Want luisteren naar God en naar de kleine mensen die Hem lief zijn, doet Trump nog steeds niet. Die betere wereld hoeven we dus niet van hem te verwachten. We zullen het samen moeten doen, met Gods geest in ons hart.

5 Jan van Kilsdonk, S.J. over de 'Almacht van God' in Guido Debonnet, *Kijk mama, de tenen van God*, Lannoo, p. 20-23, passim.

De 'almacht' van God ligt in geen geval in de lijn van een despotische, dictatoriale macht die Hij willekeurig zou aanwenden.

Jan Van Kilsdonk ging bij de joodse geloofservaring putten om de macht van God te omschrijven. De rabbijnse traditie zegt dat God machtig is vanuit vier oogpunten:

*ten eerste omdat Hij hoort;
ten tweede omdat Hij zwijgt;
ten derde omdat Hij vraagt;
ten vierde omdat Hij wijst.*

Hij hoort... Maar Hij hoort niet zoals alle grote managers of dictators van onze wereld, want tot hen dringt het geschrei en de ellende der mensen niet door. Ze zijn er perfect voor afgeschermd. Als zij 'de ellende van hun volk' niet eens horen, hoe zouden zij er ooit door ontroerd kunnen worden? Welnu, de almacht van God bestaat hierin dat Hij wél 'het schreien van zijn volk' hoort. (Zouden de Machtigen der Aarde die ook horen ??? G.D.)

Hij zwijgt... Terwijl Hij luistert, toont God zijn macht door te zwijgen, weerloos. Hij slaat niet terug, maar Hij wijkt ook niet. De almacht van God bestaat hierin dat deze zwijgende houding sterker is dan slaan en tussenbeide komen, want Hij is nu eenmaal iemand die het 'laat regenen over goeden en kwaden'.

Hij vraagt... Het vraaggebed dat te verhooren valt is in de Bijbel niet allereerst het gebed van de mens tot God die zich over ons zou moeten ontfermen. Maar het is het vragen van God zelf, dat verschijnt in al die mensengezichten die ons zo absoluut aankijken dat wij ons verantwoordelijk weten en beseffen dat we ons over de ander moeten ontfermen. De almacht van God bestaat hierin dat Hij zich in het gelaat van de medemens -'van de weduwe en de wees' - vragend en smekend tot ons richt om hulp.

Hij wijst... In de thora (de Wet) openbaart God wat je als mens bent en geeft je een aanwijzing hoe je als mens te leven hebt. De thora is de wegwijzer naar geluk en leven, en ieder mens die het hart op de juiste plaats heeft, ervaart in zijn geweten hoe God hem aanspreekt en aanspoort recht te doen en gerechtigheid.

De almacht van God openbaart zich hierin dat geen mens ontsnapt aan het aanvoelen van wat de thora aan oproep, als appel bevat.

Deze rabbijnse almacht-van-God-opvatting is in veel opzichten rijker en menslievender dan wat wij ons klassiek voorstellen. Ze toont op het eerste gezicht eerder de weerloosheid en onmacht dan de klassieke almacht van God. Zij verwijst telkens nadrukkelijk naar de 'Levende die mij ziet' en aankijkt en die nog altijd het 'geschrei van zijn volk' hoort. Hij is Degene die zich zwijgend in het gelaat van de Ander smekend tot ons richt en ons hart niet met rust laat tot wij dat doen waartoe onze verantwoordelijkheid ons oproept.

6 Suggestie voor een gebedsmoment

6.1 We beluisteren het lied 'Die om mij smeekt' Huub Oosterhuis

Volg de tekst mee in het tijdschrift – Op Youtube via onderstaande link: kopiëren en in je zoekprogramma kleven

https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=Ag1TEL0FtnU&embeds_referring_urn=https%3A%2F%2Fwww.bing.com%2F&embeds_referring_origin=https%3A%2F%2Fwww.bing.com&source_ve_path=Mjg2NjY

6.2 We bidden met Psalm 33 over de Almacht van God

(vertaling Piet Thomas, *Klein getijdenboek*, p. 50)

Best door één iemand traag meditatief gebracht – wat stilte tussen de delen.

Gij die Gods leiderschap aanvaardt
en Hem oprecht zijt toegewijd,
wees blij, speel op de harp en zing,
bewijs Hem eer en huldig Hem!

Betrouwbaar is wat Hij ons zegt.
Wat Hij gemaakt heelt, het houdt stand.
Hoe broos haar toekomst soms ook is,
de wereld straalt zijn goedheid uit.

't Heelal op zijn bevel ontstaan,
de sterren op hun hemelbaan,
de grootsheid van de oceaan:
zoveel bewijzen van zijn macht.
Die al wat Hij geschapen heeft,
zijn aandacht schenkt en volgen blijft,
die hele volkeren doorziet,
dus ook het volk dat Hij eens koos.

Die weet dat niet de legermacht
der koningen de zege brengt,
dat niet het aantal paarden telt,
maar slechts zijn vrede uitkomst biedt.

De vrede die Hij sluiten wil
met al wie hoop gekoesterd heeft
en die, de vijandschappen beu,
alleen vanuit die hoop nog leeft.

6.3 Je kan het beginlied eens hernemen en eventueel meezingen.

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skynet.be